

Stanovisko oponenta v inauguračnom konaní doc. JUDr. PhDr. Tomáša Gábriša Ph.D. LL.M. MA.

Docent Gábriš patrí ku dravej mladšej generácii slovenských právnych historikov, v rámci ktorej predstavuje jednu z najviditeľnejších osobností. Ak niekto v malej obci slovenských právnych vedcov nevie o doc. Gábrišovi, tak je to viac jeho chyba ako problém doc. Gábriša. Takéto postavenie je obvyklé v záverečných etapách akademickej kariéry, ale doc. Gábriš ho získal už v relatívne ranom veku.

Na prvý pohľad zaujme neobvyklé množstvo akademických titulov pripojených ku jeho menu. Trojnásobný titul PhD. je skutočne zriedkavý. Ich základom je široká vzdelanosť a rôznorodosť profesionálnych záujmov, ktoré patria ku základným charakteristikám uchádzača o profesúru. Pre právneho historika je zvlášť vhodné spojenie právnického a historického vysokoškolského vzdelania. Dopĺňajú ho špecializované pozitívno-právne štúdiá.

Odborná spisba doc. Gábriša svojim rozsahom stačí na slušné celoživotné dielo, ale on ju vytvoril vo veku, kedy sa obvykle publikuje prvá samostatná monografia. Zameranie jeho prác je neobvykle rôznorodé, ale ich ťažisko sa nesporne nachádza v právnej histórii. Mimo jej rámca publikoval o športovom práve a o „cyber law“, kde napr. vyslovil až po sformulovaní samozrejme znejúcu tézu, že technologický vývoj a zvlášť informačné technológie možno chápať aj ako jeden z prameňov práva v materiálnom zmysle. Ide o zriedkavé spojenie tém vedeckého záujmu, ktoré však pripomína, že dejiny spája s tým najnovším a zvlášť aktuálnym zmysel pre vývoj a zmenu. A tak jeho spisba siaha od problematiky najstaršieho, čiže veľkomoravského práva na našom území po už spomínané „cyber law“.

Jeho texty sú prehľadne usporiadané a dokáže spojiť tvorivosť s intelektuálnou disciplínou vedúcou k jasnosti výkladu. Svoje diela uverejnil väčšinou v štandardných domácich vydavateľstvách. Publikoval predovšetkým vo vedeckých časopisoch doma a v blízkom zahraničí.

Diela doc. Gábriša si všimla a akceptovala odborná verejnosť o čom svedčí počet citačných ohlasov aký sa obvykle dosahuje až vo vyššom veku. Potvrdzuje sa tým zároveň, že jeho výskumy zapadajú do hlavného prúdu právo – historického myslenia.

Formálnym rámcom vedeckého úsilia doc. Gábriša bola účasť na viacerých vedeckých projektoch. Išlo väčšinou o projekty podporované domácimi grantovými agentúrami (VEGA, KEGA, etc./, ale aj Grantovou agentúrou Českej republiky a ASFEU – Európsky sociálny fond. V jednom prípade bol už hlavným riešiteľom projektu. Úspešné ukončenie projektov je v uchádzačovom prípade samozrejmosťou.

Doc. Gábriš zjavne chápe právo ako súčasť veľmi široko koncipovanej kultúry, z čoho vyplýva pre jeho tvorbu viacero charakteristík. Uvedomuje si, že história práva nemá opodstatnenie len, ba ani nie hlavne vzhľadom na jej občasné využitie v aktuálnej právnej praxi (napr. reštitúcie/, ale v prvom rade ako súčasť kontextu bez zohľadnenia ktorého sa v postmodernej situácii, teda v informačnej spoločnosti dá pochopiť len veľmi málo.

Vedecké i pedagogické pôsobenie uchádzača má silný regionálny rozmer. Už počas štúdií sa oboznámil s viacerými zahraničnými vedeckými inštitúciami. To znamená, že sa sústreďuje v stredoeurópskom priestore s jednotlivými prepojeniami do vzdialenejšieho zahraničia. Uvádzam to ako pochvalu, lebo práva história, v ktorej treba hľadať základ profesionálneho pôsobenia doc. Gábriša má práve tento regionálny rozmer.

Doterajšia relatívne krátka, ale bohatá kariéra doc. Gábriša je v plnej miere akademickou, teda vedeckou a pedagogickou s určitými napojeniami na prax (podiel na legislatívnych prácach/. Zapojil sa už aj do organizačno – riadiaceho rozmeru akademického života. Uchádzač dokázal vo svojej osobe spojiť niekoľko disciplín právnej vedy, čo je v dobe stále užšej špecializácie neobvyklé. Široký odborný záber predstavuje viacero výhod aj úskalí. Ochráni pred úzkoprsoťou a podľahnutím momentálnej téme výskumu, ale kladie vysoké nároky na hľadanie vhodnej úrovne všeobecnosti vlastných úvah. Vo vzťahu k osobe uchádzača nastoľuje otázku, či sa pokúsi v

2.

budúcnosti o nejakú formu spojenia svojich historických výskumov s prácami venovanými najnovším témam typu športové právo, „cyber law“. Ide tu o veľmi náročnú profesionálnu výzvu.

Rád konštatujem, že doc. T. Gábriš predstavuje už v mladom veku odbornú osobnosť, ktorá sa oprávnene uchádza o profesúru. Splňa kvantitatívne i obsahové kritériá kladené na Slovensku na uchádzača o tento vedecko – pedagogický titul.

Bratislava, 07. 03. 2017

JUDr. Eduard Báfány, DrSc.